Ἡ συζήτηση τῶν ἐνστάσεων

● Συνέχεια ἀπό τή σελίδα 11

καστήριο ἐπανῆλθε καί ὁ πρόεδρος ἀνεκοίνωσε τήν ἀπόρριψη τοῦ αἰτήματος, μέ τό αἰτιολογικό ὅτι ἐξέταση μαρτύρων δέν προβλέπεται ὑπό τοῦ Νομοθετικοῦ Διατάγματος 9) 1973 περί διενεργείας τοῦ Δημοψηφίσματος.

Ἡ πρόταση τοῦ κ. Εἰσαγγελέως

Μετά τή λήξη τῆς συζητήσεως, ὁ λόγος ἐδόθη στόν Εἰσαγγελέα τοῦ Ἀρείου Πάγου κ. Παν. Θεράπον, ὁ ὁποῖος μεταξύ ἄλλων εἶπε:

«Ἔργον τοῦ δικαστηρίου δέν εἶναι παρά ἡ ἐφαρμογή τῶν νομων. Τίποτε περισσοτερον, τίποτε ὀλιγώτερον. Ὅλα τά ἄλλα, ὅσα λέγονται ἐκτός τῆς βάσεως αὐτῆς, εὑρίσκονται ἐκτός νομικῆς πραγματικότητος. Ἐάν τό δικαστήριον ἀποστῇ τῆς βάσεως αὐτῆς, ἡ ζημία πού θά προκύψῃ θά εἶναι ἀνυπολόγιστος. Ἀλλοίμονον ἐάν τό δικαστήριον δέν ἐφαρμόσῃ ἐνσυνειδήτως τόν νόμον. Καί ἐν προκειμένῳ, νόμος εἶναι ἡ Συντακτική Πράξις τῆς 1ης Ἰουλίου καί τό Ν. Δ. 9)1973.

Εἶναι ἔγκυρα τά νομοθετήματα αὐτά;

Ἡ Κυβέρνησις — συνέχισεν ὁ κ. Εἰσαγγελεύς — ἀνέλαβε τήν ἐξουσίαν κατόπιν ἐπικρατησάσης ἐπαναστάσεως, ἡ ὁποία ἔθεσεν ὑπό ψήφισιν τό Σύνταγμα τοῦ 1968, ἔθεσεν ἐν ἰσχύει ὡρισμένας διατάξεις τοῦ ἐν λόγῳ Συντάγματος, διετήρησε δέ ὡρισμένας ἐκτάκτους ἐξουσίας. Ἀναμφισβητήτως, ἡ Κυβέρνησις ἐδεσμεύθη ἀπό

Ὁ προταθεὶς μάρτυρας πρώην πρόεδρος τῆς Βουλῆς κ. Δ. Παπαστύρου

τάς διατάξεις τοῦ Συντάγματος, τάς ὁποίας ἔθεσεν ἐν ἰσχύει. Ἔφθασεν ὅμως μία στιγμή, κατά τήν ὁποίαν ἔκρινεν ὅτι ὑφίστατο ἀνάγκη ταχείας εἰσόδου τῆς χώρας εἰς ὁμαλόν πολιτικόν βίον, ὡς ἀναφέρεται εἰς τήν Συντακτικήν Πράξιν.

Ἐρωτᾶται ἐν προκειμένῳ: Εἶχεν ἡ Κυβέρνησις το δικαίωμα ἐκδόσεως Συντακτικῆς Πράξεως; Κατά τό Σύνταγμα, ὄχι. Τό γεγονός ὅμως, ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἠσθάνθη τήν ἀνάγκην ταχείας εἰσόδου τῆς χώρας εἰς ὁμαλόν πολιτικόν βίον, κρατεῖ δέ τήν ἐξουσίαν κατά τρόπον μή ἐπιδεχόμενον ἀμφισβήτησιν, τῆς δίδει τό δικαίωμα ἐκδόσεως πρωτογενοῦς συντακτικῆς πράξεως, ἐκτός Συντάγματος μέν, ἐγκύρου ὅμως. Γίνεται δηλαδή δεκτόν, ὅτι μία Κυβέρνησις, προκειμένου νά ἐκτελέσῃ τήν ἀποστολήν της, δύναται νά ἐκδώσῃ Συντακτικήν Πράξιν, ἡ ὁποία εἶναι ἔγκυρότατη, τό δέ ζήτημα τῆς ἀνάγκης δέν δύναται νά ἐλεχθῇ ὑπό τοῦ δικαστηρίου, διότι τοῦτο ποσοῦποθέτει ἀνάμιξίν του εἰς τήν πολιτικήν. Ἐν προκειμένῳ, μόνον τό Συμβούλιον τῆς Ἐπικοστείας ἐξέφρασε τήν ὅποψιν ὅτι δύναται νά ἐλεγχθοῦν τά ἀκρότα ὅρια περιπτώσεων ἀνάγκης. Ἐπομένως, εἶναι ἔγκυρος καί ἐφαρμοστέα ἡ Συντακτική Πράξις.

Ἐν συνεχείᾳ, ὁ κ. Εἰσαγγελεύς ἀνεφέρθη εἰς τό νομοθετικόν διάταγμα, ὅσον τοῦ ὁποίου διεξήχθη τό δημοψήφισμα καί ἐτόνισεν ὅτι ὁ νομοθέτης εἶναι ἀδέσμευστος ἀπό ἄλλας διατάξεις προσέθεσε δέ ὅτι περί τῆς ἐγκυρότητος τοῦ νομοθετήματος δέν τίθεται ζήτημα.

Ἀκολούθως ὁ κ. Π. Θεράπος, ἀνεφέρθη εἰς τάς αἰτιάσεις κατά τῶν διατάξεων τοῦ ψηφίσματος καί εἶπεν: Εἴτε ὀρθαί αἱ διατάξεις, εἴ-

Ὁ προταθεὶς μάρτυρας πρώην ὑπουργός κ. Γ. Ράλλης

τε ὄχι, μέ ποῖον μέτρον θά τό κρίνωμεν; Αὐτό ἐτέθη πρός ψήφισιν εἰς τόν λαον καί αὐτός εἶναι ἁρμόδιος νά κρίνῃ. Ἄν αὐτός πῇ ὅτι εἶναι ὀρθαί, εἰς οὐδένα πέφτει λόγος. Ἐάν ὁ λαός ἤθελε τόν κ. Παπαδόπουλον, ἔστω καί ἄν δέν ὑπῆρχε δεύτερος ὑποψήφιος, καί ἐάν ἤθελε τόν κ. Ἀγγελῆν ἔστω καί ἄν δέν εἶχε παραιτηθῇ ἀπό τῆς θέσεως τοῦ ἀρχηγοῦ τῶν Ἐνόπλων Δυνάμεων, αὐτός εἶναι ὁ μόνος ἁρμόδιος νά κρίνῃ.

Συνεχίζων εἶπεν ὅτι τό Ν.Δ. 9) 1973 περιεχει διατάξεις ἐλέγχου τῆς ἐγκυροτητος τοῦ δημοψηφίσματος. Ἄλλη ἔγκυρος διάταξις δέν ὑπάρχει, τό δε ψήφισμα δέν εἶδε ἀκόμη τό φῶς. Δέν ἔχει ἐπικυρωθῆ καί δέν ἔχει ψηφισθῆ διά νά ἔχῃ ἰσχύν. Συνεπῶς αἱ ἐνστάσεις περί ἀναρμοδιότητος τοῦ δικαστηρίου εἶναι ἀπορριπτέαι. Ὡς πρός τήν ἐξέτασιν μαρτύρων, τό ἴδιο τό νομοθετικόν διάταγμα, οὐδέν ἀναφέρει σχετικῶς.

Ὁ κ. Εἰσαγγελεύς ἐχαρακτήρισεν ὡς ἀβάσιμα καί ἀπορριπτέα τά ὅσα ἐλέχθησαν διά τά ψηφοδέλτια, φαινόμενα, συγκρότησιν ἐφορευτικῶν ἐπιτροπῶν καί προθεσμιῶν. Προσέθεσε δέ ὅτι δέν εἶναι ἀντισυνταγματικόν τό ὅτι δέν ἐπετράπη ἡ παρουσία ἐκπροσώπων ἀντιθέτου ἀπόψεως εἰς τάς ἐφορευτικάς ἐπιτροπάς.

Ἀκολούθως ἀνεφέρθη καί εἰς τάς λοιπάς αἰτιάσεις — στρατιωτικόν νόμον, ἀπαγόρευσιν συνεθροίσεων καί χρησιμοποίησιν τῶν μέσων ἐπικοινωνίας ὑπό ἐκπροσώπων τῆς ἀντιθέτου ἀπόψεως κλπ. — εἰπών ὅτι ἅπαντες εἶναι λόγοι ἀβάσιμοι. Προσέθεσε δέ ὅτι δέν ἀναφέρεται εἰς τας ἐνστάσεις πόσοι ψηφοφόροι ἐκ τῶν λογων τούτων ἀπετράπησαν ἀπό τοῦ νά ψηφίσουν Ὄχι, διά νά ἀλλοιωθῇ οὕτω τό τελικόν ἀποτέλεσμα.

Ὁ κ. Εἰσαγγελεύς κατέληξεν εἰς τήν ἀγορευσίν του τονίσας ὅτι ἔργον τοῦ δικαστηρίου εἶναι μόνον ἡ ἐφαρμογή τοῦ νόμου. Ἐάν ὅμως κύριοι Ἀρεοπαγῖται, προσέξετε εἰς τάς προτάσεις, αἱ ὁποῖαι ἐξετέθησαν ἐνώπιον σας, θά δῆτε ὅτι ζητοῦνται καί ἀναμένονται ἀπό τό δικαστήριόν σας καί ἄλλα πράγματα, ἐκτός τῆς ἐφαρμογῆς τῶν νομων.

Μετα την εἰσαγγελικήν ἀγόρευση ὁ προτόρευων ἀντιπρόεδρος τοῦ Ἀρείου Παγου κ. Λυσ. Κανελλάκος ἐκηρυξε περαιωμένη τή συζήτηση καί εἶπε ὅτι τό δικαστήριο ἐπιφυλάσσεται να ἐκδώσῃ τίς ἀποφάσεις του. Τέλος, εκαλεσε τούς ἐπιθυμούντας ἐκ τῶν ἐνισταμενων καί δικηγόρων νά ὑποβάλουν συμπληρωματικά ὑπομνήματα μέχρι σήμερα τό μεσημέρι.

Ἐκ μερους τοῦ δικηγόρου κ. Λ. Καραμφυλλίδου παρεσχεθη μετά τό περας τῆς χθεσινῆς συζητήσεως εἰς τον Ἄρει Παγο ἡ δευκρίνηση ὅτι τό δικαστήριο δεν ἀπεφάνθη ἐπί τοῦ αἰτήματός του περί ἀναβολῆς τῆς δίκης. Ἐπίσης ὅτι διά τῆς εἰσαγγελικῆς ἀγορεύσεως δεν ἐδοθη ἀπάντηση στόν νομικό ἰσχυρισμό του, ὅτι ὁ στρατιωτικος νομος ἔπαυσεν αὐτοδικαίως ἰσχυων ἀπο τῆς δημοσιεύσεως τοῦ Συντάγματος τοῦ ἔτους 1968.

Πλῆθος παραβάσεων κατά τήν ψηφοφορία

Οἱ κυριώτερες ἀπό τίς παραβάσεις τῆς ἐκλογικῆς νομοθεσίας που καταγγέλθηκαν, πλημμέλειες περί τήν ψηφοφορία καί λοιπεθ ανωμαλίες κατά τή διεξαγωγη τοῦ δημοψηφίσματος, στίς ὁποίες ἀναφερθηκαν οἱ ἀγορηταί κατα τή χθεσινη συζητηση ενώπιον τῆς ὁλαμελείας του Ἀρείου Πάγου (περιληφθεισαι ἤδη περισσότερες στά κείμενα των καταθεβεισων ἐνστασεων καί των υποβληθέντων ὑπομνημάτων) εἶναι (Σ.Σ.: ἡ παράθεσή τους τυγχανει ἐνδεικτική) οἱ ακολουθοι:

● Ὁ ἀντιπροεδρος τῆς τελευταίας Βουλῆς κ. Ἰακωβος Διαμαντόπουλος κατήγγειλεν οτι εἰς τό ἐκλογικον τμῆμα γυναικων Μπογιατίου Ἀττικῆς δεν ὑπῆρχον ψηφοδέλτια τοῦ ΟΧΙ.

● Ὁ τέως βουλευτής Μαγνησίας κ. Φώτιος Παναγιωτόπουλος κατήγγειλεν ὅτι εἰς τό ἐκλογικόν τμῆμα Εὐαγγελιστρίας Ἀλμυροῦ, ὅπου εἶχε προσέλθει διά νά ψηφίσῃ, διεπίστωσεν ὅτι εἰς τό ἐναντι εὑρισκομενον ἐκλογικον τμῆμα γυναικων παρίσταντο ὁ Δήμαρχος Ἀλμυροῦ καί εἰς συνταγματάρχης. Διαμαρτυρηθεὶς διά τήν παρουσίαν των ἀνωτέρω ὁ κ. Φ. Παναγιωτόπουλος ἀπεμακρύνθη ὑπό χωροφυλάκων, κατόπιν ἐντολῆς τοῦ ὡς εἴρηται συνταγματάρχου.

● Ὁ πρώην βουλευτής Ζακύνθου κ. Τάλμποτ Κεφαλληνός κατήγγειλεν ὅτι εἰς πολλά χωρία τῆς Ζακύνθου δέν ὑπῆρχον ψηφοδέλτια τοῦ ΟΧΙ.

● Ὁ πρώην βουλευτής Λακωνίας κ. Νικηταρᾶς Βαρβιτσιώτης ἀπέστειλε πρός τήν Συντονιστικήν Ἐπιτροπήν τό ἀκόλουθον τηλεγράφημα: «Γνωρίζω ὑμῖν ὅτι τό δημοψήφισμα ὁποτελεῖ παρωδίαν. Δικοστικοί ἀντιπρόσωποι ἐν πολλοῖς δέν ἔθεσαν παραβάν εἰς τά ἐκλογικά τμήματα διά τό ἀπόρρητον τῆς ψηφοφορίας. Οὗτοι τοποθετοῦν ἰδιοχείρως εἰς τόν φάκελον τό ψηφοδέλτιον τοῦ ΝΑΙ, τό ὁποῖον παραδίδουν εἰς τόν ἐκλογεα μέ τήν συστασιν νά ρίψουν τοῦτον εἰς τήν κάλπην. Χωροφύλακες, ἀξιωματικοί στρατοῦ, δημαρχοι, πρόεδροι κοινοτήτων, ὡς καί πᾶς ἔχων ἐξουσίαν εἰσερχονται εἰς τα τμήματα, ἐπιδιώκοντες νά ἐπηρεάσουν τους ἐκλογεις. Σχετικήν παράστασιν ἐπραγματοποιησα εἰς τόν κύριον "Εφορον Δικαστικῶν Ἀντιπροσώπων».

● Ὁ πρώην βουλευτής κ. Γεώργιος Σταμάτης κατήγγειλεν ὅτι εἰς τό χωρίον Καινούργον Αἰτωλοακαρνανίας, ἀνθυπολοχαγός τῆς φρουρας τοῦ ἐκεῖ ἐκλογικοῦ τμήματος ἐδήλωσε δημοσία ὅτι ὁσαδήποτε ΟΧΙ καί ἄν πέσουν, θά γίνουν ΝΑΙ κατά τήν διαλογήν.

● Ὁ πρώην βουλευτής Ἡμαθείας κ. Δημήτριος Χατζηδημητρίου ἀπέστειλε πρός την Συντονιστικήν Ἐπιτροπήν Ἀποκαταστάσεως Δημοκρατικῆς Νομιμότητος τό ἀκόλουθον τηλεγράφημα: «Τάς πρωΐνάς ὥρας τῆς χθές, ὁπλοφόροι κατέστρεψαν τό Ι.Χ. αὐτοκίνητόν μου, ἱσταθμευμένον εἰς ἀπόστασιν 100 μέτρων ἀπό τοῦ ἀστυνομικοῦ τμήματος Λιτοχωρίου Πιερίας, ἔξωθι τῆς οἰκίας μου, ἤτις παρηκολουθεῖτο παρ' ἀστυνομικῶν ὀργάνων, ἀναγράψαντες ὅμα ἐπ' αὐτοῦ δι' αἰχμηροῦ ὀργάνου τήν λέξιν ΝΑΙ καί λογχίσαντες τά τέσσερα ἐλαστικά του. Τήν αὐτήν ἡμέραν καί ὥραν 4 μ.μ., ἑνω εὑρισκομην εἰς τήν ἐν Λιτοχωρίῳ οἰκίαν μου, εἰσῆλθον δύο ὑπομοίραρχοι καί ἐζήτησαν νά παρουσιασθῶ εἰς διοικητήν Χωροφυλακῆς Παπαγιαννόπουλον, ὅστις μοῦ ἀπηγόρευσε νά κυκλοφορῶ ὑποστηρίζων τήν ὑπερψήφισιν τοῦ ΟΧΙ. Διαμαρτύρομαι ἐντόνως διά τάς εἰς βάρος μου βανούσους, ἀπαρεδέκτους καί παρανόμους πράξεις καί ἐνεργείας, δι' ὧν ἀποσκοπεῖται ἡ δημιουργία κλίματος βίας καί τρομοκρατίας καί ἡ ματαίωσις κάθε προσπαθείας διαφωτίσεως τοῦ λαοῦ ὑπέρ τοῦ ΟΧΙ».

● Ὁ πρώην βουλευτής Λέσβου κ. Φωκίων Βουνάτσος κατήγγειλε διά τοῦ ἀπό 29 ἐ.ἔ. τηλεγραφήματός του πρός τήν Συντονιστικην Ἐπιτροπήν ὅτι: «Εἰς τό 148ον ἐκλογικόν τμῆμα ἀνδρῶν Πλωμαρίου ἡ Ἐφορευτική Ἐπιτροπή καί ὁ Γραμματεύς της δίδουν εἰς ψηφοφόρους μόνον ψηφοδέλτια τοῦ ΝΑΙ» καί ὅτι τό γεγονός τοῦτο ἀνέφερεν εἰς κ. Εἰσαγγελέα Λέσβου.

● Ὁ τέως βουλευτής κ. Νικ. Μαλλιάκας ἀπέστειλε τό ἀκόλουθον ἀπό 29 Ἰουλίου ἐ.ἔ. πρός τήν Συντονιστικήν Ἐπιτροπήν τηλεγραφημα: «Ἀφορητοι πιέσεις καί κύμα φοβίας ἐξηπλώθη ἀπροσχηματίστως καθ' ἅπασαν τήν Λέσβον. Εἰς γενετειραν μου, Πέτραν Λέσβου, ἐκλογικόν τμῆμα πρωινάς ὥρας δέν ὑπῆρχον ψηφοδέλτια ΟΧΙ οὔτε τοποθετησις παραπετάσματος. Ἀντιπροεδρος κοινοτητος καί ἀγροφύλαξ ἐπεμελοῦντο τοποθέτησιν ψηφοδελτίων ΝΑΙ εἰς φακέλους, τούς ὁποίους ἐνεχείριζον καί ὡδήγουν εἰς κάλπην μέ φανεράν ψηφοφορίαν. Ἀνωτέρω κατήγγειλα ὡσαύτως τηλεγραφικῶς Εἰσαγγελέα Πρωτοδικῶν Μυτιλήνης».

● Ὁ τέως δήμαρχος Καλύμνου Ἐμμανουήλ Καπελάς (ἐνισταμενος ὁ ἴδιος) διά τηλεγραφήματός του πρός τήν Συντονιστικήν Ἐπιτροπην γνωρίζει ὅτι ἐπεσκέφθη ἐπόπτην διοικητικῶν ἀντιπροσώπων ἐφέτην κ. Σταμούλην καί τοῦ ἀνέφερεν, ὅτι εἰς τήν Χώραν Καλύμνου δέν ὑπάρχουν ψηφοδέλτια τοῦ ΟΧΙ. Ὁ κ. ἐφέτης τοῦ συνέστησε νά ὑποβάλῃ γραπτήν καταγγελίαν. Μετά τήν ὑποβολήν της, συνελήφθη ὑπό ὀργάνων Χωροφυλακῆς.

● Ὁ κ. Σπύρος Φραντζῆς, κάτοικος Κιάτου, δικηγόρος, κατήγγειλε πρός τόν κ. ἔφορον δικαστικῶν ἀντιπροσώπων νομοῦ Κορινθίας τά ἑξῆς: «Καταγγέλλω πρός ὑμᾶς ὅτι κατά τήν σημερινήν διεξαγωγήν τῆς ψηφοφορίας ἐν Κιάτῳ, διεπίστωσα τάς κάτωθι οὐσιώδεις παραβάσεις τῆς ἐκλογικῆς νομοθεσίας: 1) Αἱ ἐφορευτικαί ἐπιτροπαί τῶν 1ου, 2ου καί 4ου Τμημάτων Ἐκλογῆς Ἀνδρῶν Κιάτου καί 7ου καί 8ου Τμημάτων Ἐκλογῆς Γυναικῶν τῆς ἰδίας πόλεως, κατά παράβασιν τοῦ ἐκ τοῦ νομου καθηκοντος των ἀρνοῦνται ἐπιμόνως νά ὑποδεικνύουν εἰς τους ἐκλογεις νά ἀποσύρωται εἰς τούς κεχωρισμένους χώρους, παλλάκις δέ ἐπιδίδουν εἰς αὐτούς μόνον το ψηφοδέλτιον τοῦ ΝΑΙ, μέ ἀποτέλεσμα— ἀπό των πρωϊνῶν ὡρων ἤδη — νά ἔχῃ καταλυθῆ εἰς τά ὡς ἄνω τμήματα ἡ ἐπιβαλλομένη μυστικότης τῆς ψηφοφορίας, διά τῆς ὡς ἄνω συμπεριφορᾶς των ἐφορευτικῶν ἐπιτροπῶν. 2) Ἐντός τοῦ περιβόλου τῶν Ἐκλογικῶν Καταστημάτων καί δή εἰς τάς θύρας τῶν ἐκλογικων τμημάτων (ἅλων) καί πέριξ ἡ πλησίον των ἐν σειρᾷ ἀναμεμιγμένα τά ψηφίσουν ἐκλογεων ὑπάρχουν ὄργανα τῆς Χωροφυλακῆς καί τῆς Ἀνωφυλακῆς ἤ καί ἄλλα ἄτομα, κατα παράβασιν τοῦ νομου. Παρόντα γεγόνοτα ὑπό πολιτῶν, ἀπεφασισαν τήν ἀπομάκρυνσιν των ὡς ἄνω ὀργάνων τῆς Χωροφυλακῆς καί τῆς Ἀγροφυλακῆς, παρέμειναν ἀνωφελῆ καί ἄνευ ἀποτελέσματος. 3) Ἡ προετοιμασία τοῦ χώρου τῶν ἐκλογικων τμηματων δέν ἐγενετο συμφώνως προς τον νομον, κάθισον ἐντος αὐτῶν ἀναγραφονται συνθήματα ὑπέρ τῆς ἀπόψεως, τῆς ὑποστηριζούσης τήν ἔγκρισιν τοῦ Σχεδίου Ψηφίσματος, ὡς αἱ λέξεις «ΝΑΙ, Ἐθνική ὑποχρέωσις» καί ἄλλα. Ἡ ἐντός τῶν Ἐκλογικῶν Τμημάτων ἀναγραφή τοι αὐτων συνθημάτων εἶναι εὐθέως ἀντίθετος προς τόν νόμον, ἀφοῦ εἶναι ἐπιτηδεία πρός ἐπηρεασμόν των ἐκλογέων ὑπέρ τῆς ἀπόψεως τοῦ ΝΑΙ, ὅταν μαλιστα συμπαρομαρτῇ καί ἡ προεκτεθεισα ἀνεπίτρεπτος καί παφανομος συμπεριφορά τῶν μελῶν των ἐφορευτικων ἐπιτροπων καί τῶν ὀργανων τῆς Χωροφυλακῆς καί τῆς Ἀγροφυλακῆς». (Σχετικῆ ἔνστασις διά τ' ἀνωτερω περιλαμβάνεται μεταξύ των ἐκκρεμουσῶν ἐνώπιον τοῦ Ἀρείου Πάγου).

● Ὑπάρχει καταγγελία 43 ἐκλογέων τοῦ χωρίου Ἀγίου Ἠλία Μεσολογγίου προς τήν Συντονιστικήν Ἐπιτροπήν, καθ' ἣν ἑνῶ εἰς το 125ον ἐκλογικον τμημα τοῦ χωρίου των Ἔρριψαν ὡς βεβαιοῦν ἐγγραφως καί ὑπευθύνως οἱ 43 ὡς ἄνω ἐκλογεῖς, σοράντα τρία ψηφοδέλτια τοῦ ΟΧΙ, κατά τήν ἀνακοίνωσιν εὑρέθησαν μόνον 24.

● Ὁ πρώην ὑπουργος κ. Γ. Ράλλης ἐδήλωσε δημοσία ὅτ ἠμποδίσθη νά θέσῃ μικρόν φωτεινόν ΟΧΙ εἰς ἰδιωτικήν οἰκίαν.

● Κατηγγέλθη ὅτι εἰς Κόρινθον ἠσκήθη ποινική δίωξις κατά τοῦ κ. Ἀγγέλου Ζερβοῦ διά περιθρ.σιν

Ἄλλο στιγμιότυπο ἀπό τή συζήτηση τῶν ἐνστάσεων στόν Ἄρειο Πάγο. Ὁ πρώην ὑπουργός καί ἐκ τῶν συνηγόρων κ. Γ. Μαῦρος συνομιλεῖ μέ τον τελευταίο προέδρο τῆς Βουλῆς κ. Δ. Παπαστύρου.

τοῦ κ. Γ. Παπαδοπούλου, διότι «ἐνῶ εἶχε κολλήσει εἰς προθήκην τοῦ καταστήματός του τεμάχιον χάρτου ἀναγραφοντος τήν λέξιν ΟΧΙ, ἄγνωστοι ἐπεκόλλησαν ἐπί τοῦ ΟΧΙ τήν φωτογραφίαν τοῦ ὑποψηφίου κ. Γ. Παπαδοπούλου, τήν ὁποίαν οὗτος ἀπεκόλλησεν, καθ' ὅ εἶχεν δικαίωμα, πρώτον διότι ἀπεσβέσθη ἡ λέξις ἡ δηλωτική τοῦ ἰδικοῦ του φρονήματος, καί δευτερον, διότι οὐδεμίαν εἶχεν ὑποχρέωσιν νά ἀφήσῃ εἰς τό κατά-

Ὁ προταθεὶς μάρτυρας πρώην ὑπουργός κ. Ι. Ζίγδης

στημά του τήν φωτογραφίαν ὑποψηφίου ἐκφράζουσαν ἀντίθετον φρόνημα καί πάντως προσώπου, οὗτινος τήν φωτογραφίαν δέν ἤθελε νά ἔχῃ παρ' ἑαυτῷ».

● Προσήχθη ἔντυπος πρόσκλησις τοῦ προέδρου τῆς Κοινότητος Ν. Ἐρυθραίας, ἔχουσαν οὕτω: «Καλοῦμεν ἅπαντας τούς κατοίκους τῆς πόλεώς μας ὅπως τήν προσεχῆ Τρίτην 24ην λήγοντος μηνός καί περί ὥραν 8.30 ἑσπερινήν, προσέλθωσιν εἰς τήν πλατεῖαν Ι. Μεταξᾶ (Δεληγιάννη) ὅπου θά λάβῃ χώραν παλλαϊκή συγκέντρωσις, μέ ὁμιλητήν τόν Πρόεδρον τῆς Φοιτητικῆς Ἑνώσεως Ἑλλάδος κ. Εὐθύμιον Μαῦρον, μέ θέμα: "Ἔννοια καί σημασία τῆς ψήφου τῆς 29ης Ἰουλίου 1973, ἵνα διατρανώσωμεν τήν πίστιν μας προς τό ἐγκαθιδρυθέν νέον πολίτευμα: Τήν Ἑλληνικήν Δημοκρατίαν, καί τόν ἄξιον ἡγέτην καί Πρόεδρον αὐτῆς Κον Γεώργιον Παπαδοπουλον.

Ἐν Ν. Ἐρυθρ. τῇ 21 Ἰουλίου 1973

Ὁ Πρόεδρος τῆς Κοινότητος
ΔΗΜ. ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΥ»

● Ἐπεσημάνθησαν ἰδιαιτέρως τά σημεῖα τοῦ ὑπομνήματος τῆς Συντονιστικῆς Ἐπιτροπῆς Ἀποκαταστάσεως Δημοκρατικῆς Νομιμοτητος πρός τόν Ἄρειον Παγον, τά ἀναφερομενα εἰς τήν μή τηρηθεισαν οὐδετερότητα των ὀργάνων τῆς διοικήσεως κατά τήν διεξαγωγήν τοῦ δημοψηφίσματος. Τά κυριώτερα ἐξ αὐτῶν ἐκτίθενται εἰς τό ὑπόμνημα ὡς ἑξῆς:

«Προσάγομεν τό φύλλον τῆς 12 Ἰουνίου 1973 τῆς ἐν Πύργῳ Ἠλείας ἐκδιδομένης ἐφημερίδος «Πατρίς» εἰς τό ὁποῖον δημοσιεύεται ὁμιλία εἰς δημοσίαν ἐν ὑπαίθρῳ συνάθροισιν, εἰς την πλατεῖαν Ἁγ. Ἀθανασίου Ἀμαλιάδος, τοῦ Νομαρχου Ἠλείας καί τοῦ Δημάρχου Ἀμαλιάδος. Ὅ,τι μέν τό φύλλον τῆς 22.6.73 τῆς αὐτῆς ἐφημερίδος, εἰς τό ὁποῖον δημοσιεύεται ὁμιλία τοῦ αὐτοῦ ὡς ἄνω Νομάρχου πρός τους Δημάρχους καί Κοινοτάρχας, παροτρύνουσα εἰς ἐνεργειαν ὑπερ τοῦ κυβερνητικοῦ σχεδίου. Καί εἰς τά φύλλα 19 καί 20 της 6.7.73 τῆς αὐτῆς ἐφημερίδος δημοσιευοντα. ἄλλα παρομοιαι ὁμιλιαι τοῦ αὐτοῦ ὡς ἄνω Νομαρχου.

»Δέν ὑστέρησε καί ὁ Νομάρχης Ἰωαννίνων, δεχθεὶς τά συγχαρητήρια πολιτων διά «τήν προσωπικήν προσπαθειαν τήν ὁποίαν κατέβαλεν διά τήν περιφανῆ νίκην της δημοκρατίας» δηλ. τοῦ κυβερνητικοῦ σχεδίου. "Ὁμοια συγχαρητήρια ἐδεχθη καί ὁ ἀναπληρωτής Νομάρχης. Ἀπό τῆς πλευρᾶς του ὁ κ. Νομάρχης ηὐχαριστησε «ἐκ βάθους τῆς ψυχῆς του» τούς προϊσταμένους ὑπηρεσιῶν καί ὑπαλλήλους της Νομαρχίας, διότι συνεβαλον εἰς τό νά ἔλθῃ ὁ Νομός πρῶτος εἰς ποσοστόν τοῦ ΝΑΙ, ἐξ ὅλης τῆς Ἠπείρου. Ταῦτα εἶναι ἀνακοίνωσις τοῦ Γραφείου Δημοσίων Σχέσεων τῆς Νομαρχίας ("Ὁρα προσαγόμενον φύλλον τῆς 5. 8.73 τῆς ἐφημερίδος «Βῆμα» στήλη Ἀντίλαλοι).

»Προσάγομεν ἐπίσης φωτοτυπημένον ἀντίγραφον τῆς ὑπ' ἀριθ. 6191 τῆς 5.6.1973 κατεπειγούσης διαταγῆς τοῦ Νομάρχου Ζακύνθου μέ ἀποδεκτας πρός ἐνέργειαν τόν Δήμαρχον Ζακύνθου, τούς Προέδρους Κοινοτήτων τοῦ Νομοῦ, καί τούς προϊσταμένους δημοσίων ὑπηρεσιῶν καί νομικῶν προσώπων δημοσίου καί ἰδιωτικοῦ Δικαίου καί τάς ἄλλας ἀρχάς πρός κοινοποίησιν.

»Προσαγομεν τό φύλλον τῆς ἐφημερίδος «Βῆμα» τῆς 29.7.73, ἔνθα εἰδησεογραφία περί περιοδειῶν καί

Ὁ προταθεὶς μάρτυρας πρώην ὑπουργός κ. Κ. Καλλίας.

ὁμιλιῶν Ὑπουργῶν, Γεν. Γραμματέων Ὑπουργείων, Νομαρχῶν καί ἄλλων παραγοντων, ὑπέρ τοῦ κυβερνητικοῦ σχεδίου.

»Προσάγομεν τό ἀπό 11 Ἰουλίου ἐ.ἔ. φύλλον τῆς ἐφημερίδος «Βῆμα», εἰς ὃ δημοσιεύεται ἐγκύκλιος τοῦ Διοικητοῦ τῆς ΔΕΗ πρός τους ὑπαλλήλους, προτρέπουσα αὐτούς νά ψηφίσωσι τό κυβερνητικόν σχέδιον.

»Εἰς τό ἴδιον φυλλον δημοσιεύεται ψήφισμα τῆς Γενικῆς Συνελευσεως τῆς Διδασκαλικῆς Ὁμοσπονδίας Ἑλλάδος, δι' οὗ ἐκφράζεται ἡ πίστις καί ἀφοσίωσις πρός τό ἐγκαθιδρυθέν πολίτευμα καί τόν Προεδρον τῆς Δημοκρατίας κ. Γ. Παπαδόπουλον.

»Προσάγομεν ἐπισης τό ἀπό 28. 7 ἐ.ἔ. φυλλον τῆς ἐφημερίδος «Βῆμα», εἰς ὁ δημοσιεύεται «Ποιμαντορικη Ἐγκυκλιος» τοῦ Μητροπολίτου Λερου, ἐκφραζομένη ὑπέρ τοῦ κυβερνητικοῦ σχεδίου».

Ἐξ ἄλλου, ὅλοι οἱ ἀγορηταί ἐπέμειναν ἰδιαιτέρως ἐπί τῆς παραλείψεως, κατά τό μεγαλύτερον μέρος, διορισμοῦ δικαστικῶν ἀντιπροσώπων ἐκ τακτικῶν δικαστῶν καί δικηγόρων. Τοῦτο, εἶπον, εἶχε πράγματι ὡς ἀποτέλεσμα τήν διενέργειαν τῆς ψηφοφορίας εἰς πολλάς περιφερείας κατά παράβασιν τῶν διατάξεων περί διασφαλίσεως τοῦ ἀπορρήτου καί τῆς γνησιότητας τῆς ψηφοφορίας. Ἐνδεικτικῶς ἀνεφέρθησαν τά ἑξῆς στοιχεῖα:

● Εἰς τά ὑπ' ἀριθ. 26 καί 27 ἐκλογικά Τμήματα Γυναικῶν τῆς αὐτῆς Ἐνορίας Ἁγ. Φανουρίου τῆς πόλεως Ρόδου εἰς μεν το πρῶτον (ψηφία ἀπό Α ἕως Μ) τό ποσοστόν ὑπέρ τοῦ ΟΧΙ ἀνῆλθεν εἰς 9,7% εἰς δέ τό δεύτερον (ψηφία ἀπό Ν ἕως Ω) τό ποσοστόν ὑπέρ τοῦ ΟΧΙ ἀνῆλθεν εἰς 50,4%.

Εἰς τά ἐκλογικά τμήματα 13ον ἀνδρῶν καί εἰς τό 14ον γυναικῶν τῆς αὐτῆς ἐνορίας τῆς Ἁγίας Ἀναστασίας τῆς πόλεως Ρόδου τό ποσοστόν τοῦ ΟΧΙ ἀνῆλθεν εἰς μέν τό πρῶτον τμῆμα τῶν ἀνδρῶν εἰς 7% εἰς δέ τό δεύτερον τμῆμα τῶν γυναικῶν εἰς 43,7%.

● Εἰς τό 30ον Ἐκλογικόν Τμῆμα (ἑτεροδημοτῶν) τῆς πόλεως Ρόδου τό ποσοστόν τοῦ ΟΧΙ ἀνῆλθεν εἰς 2% ἐνῶ εἰς τό 53ον Ἐκλογικον Τμῆμα ἐπίσης ἑτεροδημοτῶν τῆς πόλεως Ρόδου τό ποσοστόν τοῦ ΟΧΙ ἀνῆλθεν εἰς 44,3%.

● Εἰς τρία ἐκλογικά τμήματα τῆς πόλεως Ζακύνθου, ὅπου δικαστικοί ἀντιπρόσωποι ἦσαν δικασταί τό ἀποτέλεσμα ἦτο: Ψηφοδέλτια ΝΑΙ 513, ψηφοδέλτια ΟΧΙ 739.

● Εἰς τό 1ον Ἐκλογικόν Τμῆμα τῆς πολεως Ναυπλίου ὅπου δικαστικος ἀντιπρόσωπος ἦτο τακτικός δικοστής τό ποσοστόν τῶν ψηφοδελτίων τοῦ ΟΧΙ ἀνῆλθεν εἰς 50%, ἐ-

Ὁ προταθεὶς μάρτυρας πρώην ὑπουργός κ. Α. Κοκκεβής

νῶ εἰς ἄλλα τμήματα τῆς πόλεως Ναυπλίου ὧν οἱ δικαστικοί ἀντιπρόσωποι προήρχοντο ἐκ δημοσίων ὑπα